

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 16 k.
Negyedévre ..... 4 ..
Helyben háchoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér

Politikai
napilap

Megfentelt minden nap, a hétfő és
Ünnep utáni napok kivételével
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők

XX. évfolyam 45. szám.

Nagyvárad.

Szerda 1914. február 25

Hiéna hangok.

A debreceni hitvány és gyáva merénylet hatása alatt áll a közvélemény. A lapok erről a gyáva orgyilkosságról vezércikkeznek s pártkülönbség nélkül elítélik az aljas merényletet és annak elvetemült tetteseit. Mindenik megilletődve áll a magyar nemzet és a katolikus hit vértanuinak holtteste előtt s ebben a nemzeti gyászban nincs különbség magyar és magyar közt.

Ebben a mai pártos világban is a csapás össze tudott hozni bennünket. Érezzük, hogy a pokol gép ellenünk készült s valamennyiünket akart sujtani.

A gyász, a megdöbbenés folytott, tompa morájába azonban hiénaordítás vegyült.

Akadtt egy lap, mely magyar nyelven jelenik ugyan meg, de tüntetőleg megtagad minden közösséget a magyar nemzet gyászával. Akadtt egy lap, mely a nép szavának állítja magát s a melynek még ilyenkor sincs egyetlen résztvevő szava. Nem. A magyar nép szava koporsók előtt sohasem káromkodás. Ilyen szavak már nem is emberi hangok.

Azt nem helyeseljük, hogy a legtöbb lap már előre, vaktában oláh merényletről beszél. Galád, hitvány bűncselekményről van szó — vétkes könnyelműség ezzel magyar állampolgárok egy csoportját csak úgy vaktában, bizonyíték nélkül mindjárt megvádolni és megbélyegezni akarni. Nekünk megvolt a magunk véleménye a paktumtárgyalásokról s azt nem is titkoltuk. A tárgyalások eredménytelensége is

bennünket igazolt, hogy kár volt ezért a fiaszkóért izgalmakat kelteni az országban. De igazságérzetünk fellázad az ellen, hogy most a legelvetemültebb orgyilkosság gyalázatát akarják Magyarország polgárainak egy részére csak úgy általánosságban, minden bizonyíték nélkül ráhárítani. Ez nem sovinizmus, hanem egyszerűen igazságtalanság. Tessék előbb a bizonyítékokat bevárni s aztán a teteteket akár hóhérnak is átadni, de ártatlanok megbélyegzése éppen úgy nem magyar emberhez illő, mint a hogy a debrecenihez hasonló orgyilkosság sem származhatik magyar embertől soha.

Ennek az elhírtelenkedett s csak a mérhetetlen felháborodással magyarázható igazságtalanságnak szerencsétlenségre még tápot ad a fentebb említett magyar nyelvű lap. Felesap az oláh nemzetiség fogadatlán prókátorának s a románokkal egy kalap alatt védi a merénylőket. Ime néhány szemelvény.

Uj intést kapott a magyar abszolutizmus. Debrecenben pokol gép robbant és a görög katolikus magyar püspökség szétvételével, három ember darabokraszakításával, több ember sebesremarásával tiltakozott a magyar abszolutizmus ellen.

A magyar abszolutizmus, amely magyar sovinizmust kelt egyfelől és nemzeti-ségi paktummal dolgozik másfelől, a görög katolikus magyar püspökség ügyét még Lukács szomorú emlékü miniszterelnöksége idején tette politikai kérdéssé és magyar nemzeti vívmánnyá.

No, ez jól kezdi a védelmet! Az embernek ökölbe szorul a keze a kivillanó gonosz tendencia láttára. De jön még cifrább dolog is.

„Egész sereg, tisztára román falu esatolódott az új magyar püspökséghez. A román paraszt, akinek a nemzeti érzése és

vallásos érzése a magyar sovinizma állam által masterségösen tenyészott kulturátlanság folytán erősen összefűződik egymással, aki az egyházában látja a maga nemzeti szervezetének fellegvárát, a pópájában ismeri a maga nemzeti ügyének előharcosát, természetesen morogva és zugolódva vette tudomásul ezt az arculütést.

Arculütés, ha Magyarországon magyar polgárokat magyar püspök joghatósága alá rendelnek? És ezt magyar lap írja? De erre már a tenyerek is viszketni kezdenek. Csak türelem! Jön még fellázítóbb „védelem“ is.

A debreceni függetlenségi párt most „Magyarország gyásznapijának“ mondja a merénylet napját és „a magyarság vértanuinak“ nevezi a merénylet áldozatait. De vajjon nem volt-e a románság gyásznapija a kismajtényi, a szamosdóbi, a szaniszlói eset, amikor ennek a merényletnek az áldozatai csendőrökkel és szolgabírákkal tapostattak bele a román parasztek érzéseibe és a román paraszttasszonyok testébe! Ha a debreceni merénylet áldozatai a magyarság vértanui, akkor ne feledkezzenek meg arról, hogy nem Miklóssy és Jackovics jóindulatán és emberségén mulott az, hogy Kismajtényben és Szamosdóbon nem támadtak tucatszámra a románságnak vértanui.“

Ennél merészebben még nem nyomtattak le szemenszedett valótlanosságokat s ennél alantosabb nívón még nem próbálták meg a magyarság közmondásos türelmét fékét vesztő dühhé változtatni. A Népszava az agent provocateur szerepét játszva, úgy védi a merényletet, hogy egyenesen — ő is az egész románság számlájára írja a gázettet s ráadásul hazug módon megköpdösi az ártatlan vértanuk holttestét.

Hiénahangok vegyülnek a temetési gyászénekekbe.

Nem fog beugrani az agent pro-

HOLLANDY, PAPP ÉS VELICS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Kaszárnya-tér 7. szám. (Pankolics-telep)

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk. — Jobbminőségű butorok javítása és fényezése (a helyszínen is) azonnal jutányos áron eszközöltetik. — Tervekkel és rajzokkal kívánatra díjtalanul szolgálunk.

vocateurnek senki. A Népszava csak zavart akar csinálni, hogy a zavarosban halásszon. Nem fogja célját elérni. A tettest, az igazi tettest ki fogják kutatni s kéréssel szigorral és igazságossággal megbüntetik. De ugyanakkor sujtson le a felháborodó közvélemény azokra is, akik a holttest fölött is csak káromkodni tudnak, akik a nemzet gyászát is saját nemzetük gyalázására használják ki s akik a menthetetlen gaztetre hazug és rágalmazó mentségeket gyártva, orgyilkosok bünpalástolóivá lettek.

*

I. Vilmos, Albánia fejedelme.

Durazzóból írják, hogy a hódoló küldöttség tagjaitól kapott táviratok szerint a fejedelem március első hetében érkezik Durazzóba. I. Vilmos trónralépeése alkalmából nagy ünnepek lesznek itt, amelyekre már nagyban készülődnek. A neuwiedi ünnepekről és a királynak a küldöttséghez intézett beszédéről szóló híreket nagy lelkesedéssel fogadták. Az egész országban lázasan várják az uralkodót. Naponkint küldöttségek érkeznek Albánia minden részéből, hogy részt vegyenek a király fogadtatásán.

Katonai készülődés a cár birodalmában. A pétervári haditanács elhatározta, hogy a parlamenttől kérni fogja a kievi második műszaki akadémia föllállításához szükséges költség megszavazását.

A debreceni rémes eset.

Az egész országban mély megdöbbenést keltett az a rémes gaztett, amely a szomszédos Debrecenben ártatlanok vérént ontotta.

A lapok révén az ország minden részébe eljutott a borzalmas dolog híre s mindenütt csak a legnagyobb megvetés érzetét keltette a gazok iránt, akik ily eszközökkel akarnak aljas céljaiknak szolgálni, vagy féktelen bosszujoknak elégtételt szerezni.

Az újabb adatok sejtetni engedik, hogy a gaz és borzalmas merényletnél orosz kéz dolgozott s alig ha vagyunk messze az igazságtól, ha a mármaroszigeti chizma-pör és a merénylet között összefüggést keresünk.

A katasztrófáról tudósításunk a következő:

A vizsgálatot folytatják.

Debrecenből jelentik: Tegnap reggel hét órakor a robbanás helyén megtartották a helyszíni szemlét, amelyen megjelent Nagy Károly budapesti detektív főnök, továbbá Rostás István debreceni rendőrfőkapitány, a városi főmérnök, azután egy nagyváradai tűzértisztből és Budapestről érkezett katonatisztból alakult szakértőbizottság. A bizottság tüzetesen megvizsgálta azt a helyet, a hol a robbanás történt. Megállapították, hogy a bomba két irányba sugárszerűen hatott és nem annak a szobának a padlóját szakította át, a hol a pokolgép explodált, hanem a szomszédos szoba padlóját zúzta keresztül és ennek a szobának a falát rombolta le úgy annyira, hogy még a vastraverzek is elhajlottak.

Legelső sorban természetesen azt ku-

tatták, hogy miféle gyártmány lehet az a pokolgép, a mely ezt a rettenetes pusztítást idézte elő. Eddigéle még bizonyosat nem lehetett megállapítani, mert a bomba oly alapos munkát végzett, hogy nagyon kevés olyan nyom maradt utána, a miből következtetni lehetne a gyártmányra.

Valószínűnek tartják, hogy orosz mintájú pokolgéppel történt a merénylet és ebben az esetben bizonyosan lehet állítani, hogy orosz kéz játszik közre a merényletben.

Az a vélemény azonban, amely ezt hangoztatja, a vizsgálatnak mostani kezdő stádiumában csak föltevés lehet, mint a hogy minden egyéb az, ami a tettesekre vonatkozik.

A merényletnek három áldozatát délelőtt boncolták föl. Holttestükben találtak apró üvegdarabokat, fadarabokat, kődarabokat, de találtak sörétdarabokat, amiből arra lehet következtetni, hogy a fölrobbant esomagban ekrazit volt.

Bünjelek Csernovicban.

A debreceni rendőrség táviratban fordult a csernovici rendőrséghez, a mely tegnap este telefonon részletes jelentést kért. A csernovici rendőrség is közölte a debreceni rendőrséggel, hogy a bünjeleket azonnal küldjék Csernovicba, mert valószínű, hogy annak az alapján a tetteseket hamar kézrekerítik.

Nagy Károly budapesti detektív főnök tegnap délben detektívjei kíséretében Csernovicba utazott és ott folytatja a nyomozást. Lehetséges, hogy már Csernovicban eredményre fognak jutni. Valószínű azonban, hogy a merénylet számai visszanyulnak Szatmármegyébe és ebben az esetben a bünösök

A NŐK TÁRSADALMI JELENTŐSÉGE.

A mai társadalom általános jelszava: a folyton előretörő haladás úgy a szellemi, mint a gyakorlati téren.

Hasznos ismeretek gyűjtése s ezek célszerű felhasználása mozditja elé a társadalom jóllétét és felvirágzását.

A férfi és nőnemnek egyaránt meg kell törekednie, hogy a rendelkezésére álló eszközökkel a maga feladatát minél tökéletesebben teljesítse.

Eltekintve azon kötelességektől, melyek a nők megélhetési munkaköréhez tartoznak, vannak oly kötelességeik is, melyeknek hű és pontos teljesítésétől függ a társadalom jóléte, erkölcsi nagysága s ereje. E kötelesség, jobban mondva hivatás betöltésére minden nőnek törekednie kell.

A természetből nyert gyöngéd érzelmek, a szív és lélek nemessége a nőknél már magukban véve is oly előnyök, melyekkel a társadalom nemesítésére nagymértékben befolyhatnak.

Ha a nő társadalmi hivatását mérlegelni akarjuk, nem kell egyebet tennünk, mint szembe állítani azon ellentéteket, melyek az érzelmi világban a nőt a férfitől elválasztják.

A nő gyengéden szerető szívével szelid

lelkületével, érzelmeinek tisztaságával, vidám, megnyerő mosolyával, biztatva vizsgáló szavaival, egyszóval kellemével arra van hivatva, hogy szeressen és szeretve boldogítson.

A zord férfi kebel felmelegszik a gyöngéden szerető női szív melegén, a bösz harag lecsendesül a szelidség hangjára, a lélek komolysága eltűnik a vidám mosoly előtt, még a kétségbeesés is új életet nyer a biztató, vigasztaló szavakon.

A férfi vad indulatos, a nő szelid, türelmes, az merész és bátor, ez gyöngé és félnék, annak hatalma az erő, ezé a gyöngéesség, az biztos győzelmért küzd, ez csak remél.

A férfi mint a költő mondja „büszke erdei tölgy, melynek koronáját csapkodja szél-vihar, a nő folyondár, mely gyöngé ágával az erős tölgyhöz simul.” Azonban ne gondoljuk, hogy a nő az öt jellemző gyöngéd tulajdonságok mind annyira erőtlen, hogy a férfi védelméért annak játékszerévé válik. Nem! A nőnek gyöngéd érzelmeiben, az igazi nőiességben oly varázshatalom rejlik, mely előtt meghajlik a legdurvább férfi erő is.

A természet a nőnek és férfinak egyenlő születési jogokat adott és nagyon különös lenne, ha egyenlőtlen fegyverek lennének az önvédelemre.

A nőt gyöngéd érzelmeinek összege teszi erőssé; ebben rejlik az a hatalom, mely megalázza a nyers férfi erőt, s gyöngévé lenni kényszeríti a nőt szemben; ez az a hatalom, mely a nőt a társadalmi életben nem csak néző, de cselekvő szerepre jogosítja, s magas szociális kötelességei teljesítésére képesé teszi.

Azt mondják, a társadalmi életben a férfi viszi a vezető szerepet; övé az elhatározás, a kivétel, a munka; a nő csak élvezzi a férfi munkájának gyümölcsét minden gond és fáradtság nélkül.

Ha így volna, tehát semmiből állana a nő tevékenysége, akkor a nő társadalmi szerepléséről sem beszélhetnénk. Ellenkezőleg — a férfi társadalmi szereplését közvetve vagy közvetlenül a nőnek köszönheti s a dicsőség részben őt illeti.

Igaz, hogy a férfi az erős, az övé a munka, a küzdelem, neki van akaraterete, kitartása, megfontolása, elhatározása... de ne feledjük, a férfi gazdag szenvedélyekben is!

Gondoljuk el a társadalmat nők nélkül. Mivé lenne akkor a férfi? Zsarnoka önmagának. Tetteit nem korlátoznák gyöngéd érzelmek, lelkéből kihalna a nemes érzelem, erejében elbizakodva alkotna, rombolna egyaránt.

Mint a melegházból a szabadba kiülte-

Győződjön meg róla, hogy a

Kolozsvári „Kristály” Gőzmosógyár

FEST

TISZTÍT

MOS

A LEGSZEBBEN.

Az ország több mint negyven nagyobb városában képviselve.

FONTOS! Nagyvárad: Zöldfa-utca. Weisz Bernáttal szemben

elfogása néhány nappal később történhetik csak.

A merénylet elkövetésével egyelőre természetesen személyeket nem lehet gyanúsítani, legföljebb egyes irányokat. A nyomozás a legnagyobb energiával és legapróbb részletességgel folyik mindenfelé. Legelső sorban a bomba szerkezetéből igyekeznek megállapítani a főládóját. Eddig megállapították annyit, hogy a pokolgép négy irányu volt, jobb és baloldali, azonkívül alsó és felső. Ez azt jelenti, hogy ha a csomagot jobboldalán, alul avagy fölül bontották volna ki, a robbanás mindenképpen megtörténik, csupán csak akkor nem következett volna el a katasztrófa, ha a pokolgépet tartalmazó ládát a két keskenyebbik oldalán bontják föl. A pokolgép óraműre járt.

A másik fontos bűnjel az a tigrisbőr, amely a csomagban volt és a melyről levelében a főadó azt írja, hogy ajándékba küldi a püspöknek. Erről a tigrisbőrrel megállapították, hogy utánzott. Rövid vizsgálódás után ugyanis kiderült, hogy ez csak báránybőr és azt is meglehetősen állapítani, hogy körülbelül három héttel ezelőtt nyuzták le az állatról.

A báránybőr kikészítésének a módjából és egyéb körülményekből arra következtetnek, hogy nem oroszok részesei a merényletnek. A báránybőrnek átfestése nagyon primitív és egyszerű ember munkájára vall.

Fenyegető beadványok.

A püspökség rommá lett hivatalos szobáiból elszállították a püspökség levéltárát és nagyon sok fenyegető beadványt és levelet találtak, a melyben mindenféle fenyegetéssel illették a püspökséget. A nyomozás ebben az irányban is kiterjeszkedett.

A robbanásnak, mint már a reggeli la-

pok közötték, hét sebesültje volt, a kik közül Kriskó Elek segédlelkész és Dávid Miklós joghallgató, Csath Sándor dr ügyvédnek a segédje szenvedték a legveszedelmesebb sérüléseket. Kriskó Eleknek az egész arcát leöntötték lenolajjal és szeméit bekötötték, mert a robbanás teleszórtta piszokkal, porral és mindenféle apró törmelékekkel. Pesze Miklós, Székely Mihályné, Szivós Zsuzsánna, Gyuró György és Dávid Mihály, a kik könnyebben sérültek meg, tul vannak minden veszedelmen.

A mint már említettük, a robbanás három áldozatát tegnap délelőtt boncolták fel a közkórházban. A boncolásnál a hatóság részéről Fülöp vizsgálóbíró jelent meg. Az áldozatok holttesteit rettenetesen össze-vissza vannak szaggatva, minthogy ha husvágó gépből kerültek volna ki. Huscáfatok, esontdarabok és csontszilánkok tömege fekszik a boncoló asztalon és rettenetes látvány, amint az orvosok a felismerhetetlenségig összeroncsolt halottak között keresik azokat a jeleket és szilánkokat, amelyekből a bombára lehet következtetni.

A tragédia áldozatait holnap délelőtt 11 órakor temetik el. A két görög-katolikus vallású halottat Miklóssy István püspök fogja beszentelni és valószínű, hogy beszédet is mond. Miklóssy püspököt egyébként annyira megviselték az izgalmak, hogy most betegesen fekszik a római katolikus plébánián.

Az egész város lázas érdeklődéssel kíséri az ügy fejleményeit és sehol sem esik másról szó, mint a bombamerényletről.

A csernovitzi nyomozás.

Bécsi tudósítónk telefonon felhívta a csernovitzi rendőrséget, ahonnan ezt a válszt kapta:

— Tegnap este óta állandóan érintkezésben vagyunk a debreceni rendőrséggel és a nyomozást szakadatlanul folytatjuk. Felvilágosítást nem adhatunk, csak az osztrák belügyminiszteriumnak teszünk jelentést eljárásunk eredményéről.

A sebesültek állapota.

A kórház sebészeti osztályán, két külön teremben két sebesült fekszik. Dr Csikós Sándor osztályvezető főorvos és dr Sigmund Ervin alorvos ápolja őket. A két legsúlyosabb sebesült: Dávid Miklós joghallgató és Kriskó Elek segédlelkész külön teremben van. Mindketten égési sebeket szenvedtek, Dávidnak az arca és a két karja is összeégett, Kriskónak a teste és az arca. Hetekig eltart, amíg felgyógyulnak, de sérülésük nem életveszélyes. A többi öt könnyebb égési sebeket szenvedett, de jó ideig eltart, míg meggyógyulnak.

A bombaszakértő véleménye.

Bogisics államrendőrségi szakértő, aki még tegnap leutazott a budapesti detektivekkel, a pokolgépről és a robbanás következményeiről ezeket mondotta:

— Eddig pontosan csak a robbanás helyét állapíthattuk meg. Azt is feltétlenül konstalálhattam, hogy a pokolgép egyszerű, de precízül szerkesztett konstrukció. Tizenhat-tizenkilenc kilogramm robbanó anyagra volt megtöltve, de nem ekrazittal, hanem dinamittal. Ez volt legalább is a robbanóanyag legfontosabb alkateleme.

— Nagy kár, hogy a debreceni rendőrök a robbanás után végigjárták a püspöki hivatal helyiségeit és a romok eltakarításánál nem gondoltak arra, hogy a bűnjelre vi-

tett növény lassankint elvadul s elveszti nemességét, ugy a férfi is magára hagyatva lassanként elveszteni emberi jellegét s vissza sülyedne fejlődése kezdetleges állapotára és lenne állat és semmi más.

Mily szerencse, hogy a társadalomban ott van a férfi mellett a nő, mert a nő magára hagyatva nem fog sülyedni, mert egymagában is tud fejlődni, nemesedni, őt a természet tanítja nemesen érezni, gondolkodni, a természet oltja lelkébe a szépet és nemeset.

A természet következetes volt önmagával, midőn a nőt és férfit ily ellentétes érzelmi világgal ruházta fel s a női gyöngédséget haragra hívta a férfi nyers ereje és szenvedélye ellen, mert a félelmet bátorsággal, az erőt gyöngédséggel, a vad szenvedélyeket nemes önmérsékléssel lehet legyőzni csupán!

A nő gyöngédsége, szeretete, feláldozó gondoskodása, szóval érzelmeinek nemességével hat, ezekkel képes a férfi vad szenvedélyeit mérsékelni s legyőzni.

A férfi küzd és fárad, a nő letörli verjékét s új küzdelemre bátorítja; ha csügged vigasztalja, ha lankad bátorítja s mindenkor szeretetének s odaadó gyöngédségének melegével veszi körül.

Az a férfi, kit a társadalmi működésben akár mint egyszerű munkást, iparost, gazdálkodót, kereskedőt, akár mint hivatal-

nokot, tudományokkal foglalkozó böleset, vagy művészt ily gondos, feláldozó kezek bátorítanak, a társadalomnak mindenkor és mindenben hasznos és méltó tagja lesz. Az elismerésnek, mellyel munkássága jutalmazva lesz, részese lesz a nő is, az ő homlokát is dicsőíti a babér, mert társadalmi kötelességét a férfi mellett ő is betöltötte.

Midőn a legnagyobb magyar, nagy Széchenyink, egyik legkihatóbb eszméjének elterjesztése céljából azon biztos utat kereste, mely azt a nemzet szívéhez vezethetné, eme szavakkal fordult édes hazánk leányaihoz: „Fogadjátok hazám érdemes leányai tisztelettem és szeretetem jeléül ezen kis munkám ajánlását. Vegyétek, — bár férfiakhoz illendőbbnek mondják azt sokan — nyájas kegyességgel pártfogástok alá. A „Hitelről” szólott és ami belőle foly, a becsületről az adott szó szentségéről, a cselekedetek egyenességéről s így elöttetek sem lehet e tárgy idegenebb, mint elöttünk, mert annyi szép és nemes, ami az emberiséget felemeli, a ti nemetek műve. Ti vizitek karjaitokon a kised növendéket s jó polgárrá nevelitek; a ti nemes tekintetetekből szív a férfi lelke erőt és elszánt bátorságot s ha léte alkonyodik a haza ügyében, ti fontok koszorut homloka körül. Ti vagytok a polgári erény és nemzetiség védangyalai, mely nélkültek, — higyjétek el — ki nem felejtik soha, vagy nem sokára elhervad, mert ti fontok minden kö-

rül bájt és életet; ti emelitek egekbe a port s halhatatlanságba a halandót.”

A mit Széchenyi e szavakban a nőkről magasztalót mond, nem üres szó, hanem komoly megisméltése azon igazságoknak, melyeket ő elötte sok és nagy és nemes elme vallott. Ma már nem is kételkedik senki abban, hogy a családok, nemzetek s az egész emberiség boldogságának megalapozásában a nőknek tekintélyes szerepök van.

Hogy azonban a nő ezen nemes és magasztos hivatását betölthesse, hogy a társadalom jóllétét, a természettől nyert képességei által még inkább előmozdíthassa, a nőt nevelni kell; ki kell fejleszteni, meg kell erősíteni lelkében azon erényeket, melyeknek gyakorlása által terjed a jó, a szép és a nemes.

A nőt érzelmeiben nevelve, neveljük a társadalmat, melynek jólléte, boldogsága mindnyájunknak közös érdeke.

Tagadhatatlan, hogy nőnevelésünk az utóbbi időkben nagyot haladt, de sajnos nem a természetes irányban. A fejlődés nem a női természetes jogokat az anyaság, a családi élet körében fejlesztette — hanem az egyén jogot a férfival szemben. A nők elötte megnyitak az összes kenyérkereső pályák, s ma a nőnevelés célja, képesíteni a nőt önálló megélhetésre. Ezzel megindult a létért való küzdelem a férfi és a nő között. Mindkettő közvetlen szerepet vállalt a társadalmi

Kováts Kálmán

mű-asztalos

Nagyvárad, Vámbáz-utca 33. (Gázgyárral szemben.)

Készít: egyszerű és műbuto-
rokat, teljes lakásberende-
zés, valamint mindennemű asztalos
munkákat. Allandó raktár bel- és kül-
földi száraz anyagokból. Telefon 99. sz.

gyázzanak. Így a pokolgép szétrepült alkatrészei közül is sok elveszett.

Tegnap délelőtt két távirat érkezett Csernovitzból a debreceni rendőrséghez. A csernovitzai hatóságok mindkét táviratban bűnjelket kérnek, főleg a csomag borítékját, amelyen a címzés állott. Az egyik sürgöny beszámol arról is, hogy a csernovitzai postamester emlékezik arra az egyénre, aki a pokolgépes csomagot feladta.

Délben egy óraker a debreceni rendőrség beszélt az osztrák igazságügyminiszteriummal, hogy adja meg a felhatalmazást a fővárosi és a budapesti detektíveknek arra, hogy Csernovitzban nyomozzanak. Ha az engedélyt megkapják, azonnal elutaznak Debrecenből.

*

Miklóssy István püspök teljesen jól van, tegnap délelőtt meglátogatta a kórházban a sebesülteket és vigasztalta őket.

Felboncolták a titkár hulláját.

Szlepkovszky János dr püspökségi titkár hulláját felboncolták. A holttestben több vas és bádóg darabot találtak, amelyek a pokolgép alkatrészei voltak. Az egyik darabon felírás is volt. Ez a nyomozás szempontjából nagyon fontos.

Mit állapított meg eddig a nyomozás?

A széles, mondhatni minden irányba kiterjedő nyomozás megállapította, hogy a merényletben legalább két ember részes. Az egyik, a ki anyagi áldozattal járult a pokol gép elkészítéséhez, a másik valószínűleg katonatiszt, nagy szakértő, a ki a gépet megkonstruálta.

Tegnap érkezett meg Csernovicba a debreceni rendőrség két távirata, ugyanakkor a két detektív. A városban izgatottan tárgyal-

munka terén, s gyakran a nő kilépve a család munka köréből, aktív részt vesz a társadalmi kérdések megoldásában. Helyes, van szüksége a társadalomnak nőkre is, de csak azokra a nőkre, kiket a gyermek nevelés nagy kérdése nem köt a családhoz, azokra a nőkre, kik addig, míg ők a feminista tevékenységeket gyakorolják, gyermekeiket nem bízzák eselések felügyeletére. Az anya minden idejét leköti és igénybe veszi a család, neki nem lehet unatkozni a háztartás-vezetés és gyermeknevelés munkakörében, mert az anya leánygyermekét feleségnek, jövődő anyának, fiát pedig a haza munkás jellemes polgárának kell hogy nevelje. Ehez a hivatáshoz a női finom és gyöngéd érzelmek összesége, s tevékenységének minden ideje szükséges.

A melyik anya hivatását az utcán, a zsurokon, a bálokon keresi és találja fel, könnyelműségét gyermekeiben fogja megsíratni.

Azt hangoztatjuk egyre, hogy az életnek neveljünk. Helyes, de az életnek célja van, ez a cél a leánygyermeknél a családi élet. Első sorban tehát jó feleséget, jövődöbeli anyákat kell nevelni, másodsorban kell a nevelést az egyéni létfenntartáshoz alkalmazni; de minden esetben a nevelésnél szem előtt tartandó, hogy a szó szoros értelmében nőket neveljünk és nem versenytársakat a férfiu munkakörének.

Igy fogja visszanyerni a nő ismét azon becsét és értékét, mit a női szociális kérdések harcában már elvesztett, s vissza fogja nyerni a férfiu tiszteletét, mely az igazi női illeti.

T.

ják az esetet. Megállapították, hogy a ládát február 20-án az 1. sz. postahivatalban adták fel. A postafőnök izgatottan sietett a hivatalba és rögtön vallatás alá fogta a csomag feladásnál működő tisztviselőt. Állítólag pontos leírást adott a tisztviselő arról, a ki a ládát feladta. Részleteket a nyomozás érdekében nem hoznak nyilvánosságra.

Debrecen gyászban.

Az egész város gyászban van. Nem csak a középületeken, de a magánházakon is kinn leng a fekete lobogó. Az áldozatok temetése ma lesz. Egész Debrecen jelen lesz a vértanuk utolsó tiszteletadásánál.

A nagyváradi kispapok részvéte.

A katasztrófa után az üdvözlő táviratok, részvétnyilatkozatok és levelek egész özöne érkezett Miklóssy István püspökhöz. A rengeteg üdvözlő és részvétnyilvánító távirat között ott van a nagyváradi papnevelde kispapjainak a távirata is. Az érdekes táviratot az alábbiakban adjuk:

Méltóságos

MIKLÓSSY ISTVÁN

püspök urnak

DEBRECEN.

Sziből örvendünk Méltóságod szerencsés megmenekülésének és őszinte részvétellel osztozunk fájdalmában.

Isten áldását kérjük működésére.

A VÁRADI
MAGYAR KISPAPOK.

Budapestben.

(Budapesti tudósítónk jelenti.) A fővárosban óriási felháborodást okozott a debreceni merénylet híre. A politikai pártok különbség nélkül ama nézetüknek adtak kifejezést, hogy a merényletet olyanok követhették el, akik a román helyzet rontásán dolgoznak. Illetékes helyen nyilatkozathangzott el, hogy a bombamerénylet vallási fanatizmus következménye, amiért is helytelen a nemzetiségieket belevonni.

Nyomon.

Csernovicz, febr. 24.

Az ideérkezett detektívek megállapították, hogy esütörtökön két idegen érkezett Romániából a városba. Az Imperiál-szállóban szállottak meg és pénteken este távoztak el. Távozásuk előtt az ottani főpostán jártak és száz koronásutalványt és egy nehéz ládát adták fel Miklóssy István dr címére Debrecenbe. A szállodában Mandamenszku Vaszil artistának és Vraman Tódor kereskedőnek voltak bejelentve. Mind a ketten magastermetűek, az egyik simára fésült barna, borotvált arcú és a fél szemére kanesalit. A másik kicsi szőke bajuszt visel. Ebben az irányban folyik tovább a nyomozás és remélhető, hogy még ma kézre kerülnek a tettesek.

Debrecen, febr. 24.

Egy artistanőre esett a gyanu, aki 19-től 22-ig tartózkodott Debrecenben, az Angolkirálynő-szállóban. Azt hiszik része van a merényletben. Körösmező felé utazott. Detektívek követik.

Az első vetítést a katolikus kulturpalotában.

*

Tegnap volt az első vetítést a Katolikus Kör új palotájának dísztermében. Különös és lelkes örömmel számolunk be erről, azzal az örömmel, amely áthatotta a közönséget, mikor megjelent a villanyfényes fehér palotában. Nem kellett szorongni a régi helyiségben, ahol mindig az volt a baj, hogy tulságosan sokan voltunk és most büszkén mondhatjuk, hogy a hatalmas és impozáns méretű terem számára sem vagyunk kevesen. A Katolikus Kör szórakoztató és tanító programja hatalmas közönséget hódított magának és az különösen kitűnt most, amikor a földszint és az erkély összes ülőhelyei megteltek.

Fél hat óra volt, amikor már gyülekezni kezdett a közönség. A fényesen kivilágított hosszú kapualján keresztül egyre-másra érkeztek az érdeklődők és a széles, szőnyeggel borított lépcsőzeten feljutva, már az előcsarnokban meglepett mindenkit az a puha, meleg ragyogás, amely a Kör minden egyes helyiségén előmlik. Hat óraker már megtelt a terem előkelő, szép közönséggel.

Pompás képet nyújtott a díszterem. A villanylámpák finom fehér fénye végigömlött a színes elegáns női toaletteken és körös-körül a kék drapériás erkély (a földszintről páholsornak látszik, csak az ülőhelyek beosztása nem az) a földszinttel igazi színházi képet nyújt. A kagylóalakú színpad előtt hatalmas fehér vászon, oldalt az előadóasztal.

Hat óra elmúlt, amikor megjelent az emelvényen dr Karácsonyi János kanonok, a Kör elnöke. Éljenzés fogadja. És megkezdődik az első vetítést.

Itt az új palotában — mondotta — ma nyitjuk meg a vetítelőadások sorozatát és mivel kezdhethők legméltóbban ezeket az előadásokat, mint a magyar földdel, hisz nagy költőnk is azt mondja, hogy „Ha a föld Isten kalapja, úgy hazánk bokréta rajta.” A magyar föld egyik legszebb gyöngye, a Duna kerül most bemutatásra.

Halk esengetés, a villanyfény kialszik és megjelenik az első színes vetített kép a vásznon. A Duna, amikor a magyar földre érkezik. És sorra megyünk végig a Dunán, nem kerülve el természetesen a Dunamenti városokat, Pozsony, Esztergom, Vác, Budapest, a gyönyörű dunaparti Budapest, a hajóival, a hidjaival s remek palotasoraival. És megyünk tovább, következik az Alföld a Dunával, majd pedig a hatalmas, öreg folyam legszebb része, a Vaskapu.

A közönség nagy élvezettel hallgatta a szép és értékes előadást és gyönyörködött a szép vetített képekben, amelyek erős, tökéletes éles vetítése különösen sikerült.

Hét óraker ismét felzugott az éljen, vége volt a vetítéstnek. Kitédült a nagyszámú közönség. Voltak úgy körülbelül nyolcszázan. Most látszott a terem hatalmas befogadó képessége. Kétszer annyian egész kényelmesen elférnek, sőt ha nagyon akarjuk, majdnem háromszor annyian is.

És ne feledkezzünk meg még egyről. A terem kitűnő akusztikájáról. Nincs sehol egy

osepp disszonáns visszhang, a csöndes beszéd is mindenütt, a terem minden zugában egyforma erősséggel hangzik.

Micsoda kitűnő hangversenyterem lesz ez, sőt elmondhatjuk, hogy a Kath. Kör diszterme az egyetlen igazán tökéletes és akusztikai szempontból is teljesen jó, megfelelő hangversenyterem.

Akik még nem látták az új palotát, most néztek szét az új, pazar és kellemes otthonban, és elragadtatással nyilatkoztak az egész palotáról, a diszteremről, a Kör klubhelyiségeiről, ahol már javában folyik a szép és kellemes társas élet . . .

*

A legközelebbi vetítést a jövő kedden lesz és ismét 6 órakor kezdődik. Az előadást dr. Némethy Gyula fogja tartani a kólostorokról.

Itt említjük meg, hogy már most pénteken megkezdődnek a kör bőjti előadásai. Ezt az első előadást dr. Vucskics Gyula kanonok fogja tartani. „Legfontosabb kérdések” ez lesz előadásának címe.

A bőjti előadások mindég este fél hat órakor kezdődnek és belépődíj nincs.

A NÉPOPERA PRIMADONKÁJA szeretne Nagyváradon maradni

Beszélgetés Horváth Miczivel.

*

Hajnali négy órakor haza jött a legkedvesebb művésznője Nagyváradnak. Horváth Mici itthon van! A déli aranyos korzón már frissen, mosolyogva végiglibeggett, körötte futkosott fehérszőrű kutyája. Nem győzte fogadni a hódolatteljes üdvözléseket, minden második asszony megállítja és egy óra alatt jutott el otthonról (Uri-utca 3 sz.) a színházig.

Horváth Micin meg sem látszik a hosszú ut fáradalma. Mióta a kisváradai leány a Népopera tagja lett, azóta még a színháznál is nagy reverenciával beszélnek vele. De ő megmaradt közvetlen, örökké mosolygó kedves és jókedvű primadonnának. Különben minden primadonna ilyen, mikor ujságíróval beszél. Igaz, hogy most nem mi írjuk róla a kritikát, hát nem sokat törődik velünk.

Annál kellemesebben lepett meg, hogy a régi szeretettel fogadott.

— Nagyon elfáradtam a hosszú uton, de most felvillanyozott az a sok meleg üdvözlés, amivel elhalmoztak. Jaj, tudja egész szorongó érzéssel mentem a színházhoz. Erdélyi Miklós mindig olyan nagy ember volt előttem, hogy valósággal félttem tőle. Most? . . . majdnem Miklósnak, vagy dirinek szólítottam! Na, mit szól hozzá! . . .

— Hogy utazott kedves művésznő?

— Majdnem lemaradtam. Erdélyi meg Füredi (a pécsi szinigazgató) sokáig nem tudtak megállapodni, hogy mikor jöjjenek. Az utolsó percben engedett el Füredi.

— Hogy van megelégedve Péccsel?

— Aranyos hely! Előre ijesztett a direktorom, hogy a közönség nagyon hideg. Előző estén látom, hogy kijön a drámai hősnő.

Semmi taps. Kijön a hős. Semmi taps. Kijön a direktorné! Semmi taps. Jesszus, gondoltam, hiszen én itt megbukom! Egészen idegen vagyok . . . De nem így történt. Bob herceget játszottam és a belépőmet háromszor kellett megismételni.

— Mit szól a váradi primadonna hábrukhoz? Szép? . . .

— . . . . .

— Nna! . . . Hát ezt is elintéztük. Mikor megy Budapestre?

— Augusztus 16-án. De sajnos, addig még három városba megyünk a társulattal. Március 15-én Ujvidékre, azután Mohácsra és végül Kanizsára. Nagyváradról pénteken éjjel utazom el. A nyári szünetet (aug. 1-től aug. 15-ig) valószínűleg a Püspökfürdőben fogom tölteni.

Ezután titkos beszélgetést folytattam a mamával. Megtudtam, hogy Micike még mindig rajong Váradért. Van egy ember, aki tehetne erről. De az hallgat.

— Pedig csak egy szó kellene, tudja: még talán a Népoperát is elejtené. De ezt nem szabad előtte hangoztatni. Annyira szereti Váradot.

— Nem is érdemli meg, hogy ilyen nagyon szeressék.

Miután készséggel megígértem, hogy mind a három este megnézem, kegyelemben elbocsátott a legujabb pesti primadonna.

VÉRES AFFÉR KATONATISZTEK ÉS CIVILEK KÖZÖTT.

Éjjel háromnegyed 12 órakor véres kardaffér történt a Széchényi-szálloda éttermében. Két honvéd tiszt és három civil ember egymásnak ment egy összeszólalkozásból kifolyólag.

Az affér civil szereplői munkatársunknak a következőket mondták el az eseményekről:

Az étteremben az egyik asztalnál Gyapay Árpád gépészmérnök ült mostohatestvéreivel, dr. Rigó Lóránd ügyvéddel és Engelmayer Antal mérnökkel. A szomszédos asztalnál „mérges“-t ittak Dömötör Béla százados és Padiés Ferenc főhadnagy. A civilek előadása szerint az affér így folyt le:

Gyapay és Rigó kifelé mentek, mikor állítólag Dömötör százados azt mondta volna:

— Ide sem járunk többet, ahova sárga rigók járnak, mert úgy sem tudunk velük beszélni.

Ezt Rigó magára vette és odaszólt Padiésnak, aki jó barátja:

— Részeg ez az ember?

Erre a két katonatiszt szó nélkül felállt, kihívták a főpincért és kérdőre vonták. Majd bejöttek, leültek és azt mondta Dömötör:

— Holmi penészvirágoktól nem félünk!

A civilek közül Gyapay és Engelmayer felugrottak és a századosra rohantak.

Padiés a százados védelmére kelt és egy irtózatot csapást mért Gyapay fejére. A vágás 12 cm. hosszú, mély seb. Ömlött a vér belőle. A dulakodás közben az

abroszok véresek lettek, a hölgy keze is, a tiszték köpönyegét behasították.

A helyszínen Ehrlich rendőrtiszt jelent meg több rendőrrel. Gyapay sebért Major orvos kötözte be. A két katonatiszt a kishidon találkozott a készütséggel. *Visszaparancsolták.*

A véres affér hírére tömegesen siettek tiszték, civilek a Széchényibe. A dolognak természetesen folytatása lesz katonai és polgári hatóságok előtt, sőt — ó középkor! — lovagias uton is. Mit szól ehhez a modern társadalom? . . .

..HIREK..

***

Hamvazószerda — Nagyböjt.

A táncteremek, a vigság helyei elnémultak, a mulatság lezajlott, a farsangi bohóságoknak vége . . .

Elérkezett a munka, a megbánás, a magába szállás ideje, a Megváltó kinszenvedésének emlékeztetere szentelt időszak. A magába szállt keresztény hívő a feltűnő díszétől megfosztott templom boltívei alatt térdre borulva fohászodik a Magasságbelihez. Az Úr szolgálja hamut hint a hívők fejére, figyelmeztetvén, hogy porból lettünk s porrá leszünk; nagy hír, dicsőség, fény, gazdagság mind mulandó, csak lelkünk örök s annak boldogságára kell munkálnunk.

Hamvazó szerda alkalmából ma délelőtt a római katolikus templomokban a szent misék után az u. n. hamvazás lesz s a hívők homlokára a szentelt hamuval keresztet jelez a lelkész.

*

A mai vallástalan korban is a keresztény katolikus hívek tömegesen látogatják a nagyböjti szentbeszéd alatt a templomokat. A böjti szentbeszéd ma veszik kezdetüket. A várad-olaszi plébánia templomban ma és a nagyböjt alatt minden szerdán délután Imrik S. Zoltán esperes-plébános; Várad-Velencén minden csütörtökön délután Kreznerics Gyula káplán, a Szent László templomban minden pénteken délután dr. Lestyán Endre plébános tartja a nagyböjti predikációt. A szentbeszéd az olasz plébánia templomban este 6 órakor, a velencei plébánia templomban délután 3 órakor, a Szent László templomban este fél 6 órakor kezdődnek.

* **Az adókievítő bizottságok kinevezése.** Nagyvárad városában eddig évenként egy adókievítő bizottság működött s ezért nagyon hosszadalmasak voltak a tárgyalások. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara kebeléből indult ki a mozgalom, hogy két adókievítő bizottság működjék Nagyváradon. A kir. pénzügyminiszter pártoló előterjesztésére a pénzügyminiszter megengedte, hogy Nagyváradon két adókievítő bizottság működjék. Rimler Károly polgármester tegnap kinevezte az adókievítő bizottság tagjait a következőkben: I. bizottság: Oláry Gyula és Papp József rendes-, Láng József és Lebovits Rudolf póttagok; II. bizottság: Rendes Vilmos, Kováts Kálmán rendes, Bröder Jenő és Cser János póttagok.

* Előadás a gyümölcsfák neveléséről. A gyümölcstermeléssel foglalkozó gazdák előtt érdekes előadást tartott tegnap délután Horváth István ujszegedi gyümölcsfaiskola tulajdonos képviselője a gyümölcsfa ápolásáról. Az előadáson jelen voltak Fetszer Antal felszentelt püspök, dr. Molnár Imre, Bordé Ferenc, id. Márkus János, Pozsonyi László, Kaczián Károly, Füredy László, Rouskevits Ferenc, dr. Kovács S. János, Jelinek Géza, Tóth Gyula, Balázsovits Rezső, Sz. Kocsis János, Kiss Károly, Baumester Ernő, s még több szőlősgazda. Az előadó részletesen kiterjeszkedett az egyes gyümölcsfajok fájának ültetésére, kezelésére; az almamoly és más gyümölcsfa betegségek kezeléséről, a védekezés mikéntjéről. Felemlítette pl. hogy az alma és körtékák átültetése idegen helyről csak akkor válik be, ha rosszabb talajból ültetik át jobb talajba. A diófát kivéve, hasznos a visszavágás. A meggyfát az első 3 évben kell tisztítani, azután nem kell vissza vágni. Az agyagos talajban a diófa bőtermő lesz biztosan, ha a tő körül egy méterre ásónyomni gödröt ásunk s abba kő-, téglatörmelékkel teszünk és megtöltjük mésztajjal; erre hányjuk vissza a földet. Ugy a diófát, mint a kajszinbarackot azonban nem szabad visszavágni. Az érdekes előadásért köszönetet mondott az előadónak dr. Molnár Imre hegyközségi elnök.

* Elbocsátás a honvédségtől. A honvédség kötelékéből ellettek bocsátva tisztii rangfokozatuk megtartása nélkül a véderőről szóló XXX. t. c. 59. §-alapján; Rácz Romulus, nagyváradai gör. kel. tartalékos honvédségélelkes, dr. Berkovits René tartalékos főorvos és dr. Kovács Bertalan tartalékos honvédhelyőrségi segédorvos.

* Körorvos választás Fugyivársárságon. Fugyivásárhely azok közé a községek közé tartozik, ahol eddig még nem volt orvos. A vármegye törvényhatósága ugyan kimondta, hogy Fugyivásárhelyen körorvosi állást kell rendszeresíteni, de mit ért a magas rendelet, ha az orvosok közül senki sem vágyott Fugyivásárhelyre. A központi főszolgabíró országszerte hirdette a körorvosi állást, úgy hogy maga a pályázati hirdetmény felemésztett egy évi orvosi fizetést. Pedig Fugyivásárhely nem is olyan utolsó község. A körorvos javadalmazása maga biztosítja a tisztességes megélhetést, ezen kívül kézi gyógytáji joga is van. Ami a társadalmi életet illeti, ha nincs az illető megelégedve Fugyivásárhellyel egy ugrás Nagyváradra és itt megtalálhat minden szórakozást. Lehetséges, hogy az orvosok nem ismerték a körülményeket és azért nem pályáztak. A főbíró és a járási orvos, végre is személyesen kezdtek hangulatot kelteni az orvosok között Fugyivásárhely mellett. Így sikerült megnyerni Kiss Ferenc dr. kórházi segédorvost a fiatal orvosi kar egyik legtehetségesebb tagját. Kiss Ferenc be is adta pályázatát és tegnap ennek alapján egyhangulag meg is választották. Az új körorvos e hó folyamán el is foglalja új hivatalát.

* A hivatalos lapból. A m. királyi pénzügyminiszter László Péter adóhivatali gyakornokot a nagyváradai m. kir. adóhivatalnál, a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű adóhivatali tiszté, a felsővisóí **Kovacszy** Lajos makói lakost ideiglenes minőségű segélydíjas adóhivatali gyakornokká a nagyváradai m. kir. adóhivatalhoz kinevezte.

* A vármegye adóssága. Bihar-vármegye háztartási alapja nem egy alkalommal volt megszorulva, úgy hogy a belügyminiszterhez kellett kölcsönért folyamodnia. A miniszter minden esetben teljesítette is a vármegye kérését. Ma már azonban éppen a háztartási alap olyan állami támogatásokban részesül, hogy a kölcsönöket visszafizetheti. Legalább ezt tartja a belügyminiszter, aki tegnap leirt a vármegyéhez, hogy az adósságát fizesse vissza, mert nem hajlandó tovább várni. A rendelet alapján pár nap alatt meg fog történni a visszafizetés.

* Köszönetnyilvánítás. A nagyváradai premii főgimn. Testgyakorló Köre dísz-törvény felülfizettek: Belopotoczky Kálmán, Bihar-megyei Takarékpénztár, Csécsi Nagy Imre, Fetszer Antal, Gabrielly Lajos, Grócz Béla, Hlatky Endre, dr. Imrik Gusztáv, dr. Karácsónyi János, Kőszeghy József, dr. Konrád Márk, Leszámitoló és Jelzálóbank, Nagyvárad Takarékpénztár, Németh István, dr. Poyvár Széver, dr. Wimmer Julián 10—10, Lakatos Sándor és Lakatos József 8—8, Fröhlich János, Reichard Dezső 6—6, Bakó István, dr. Bodó Pál, Bunyitay Vince, Cziffra Kálmán dr. Fássy Lajos dr. Belvárosi Népbank, Görög kath. püspökség, Havas Mór, dr. Imrik Péter, Imrik S. Zoltán, Kny Antal, Lopusny Gyula, Magyar Bank, Magyar Általános Hitelbank, Nagyvárad Agrár Takarékpénztár, Obrincsák István, Posonyi László, Ránffy Zsigmond, Spett Gyula, Polgári Takarékpénztár, dr. Vueskies Gyula 5—5, Bary József, Halász Gyula, dr. Kaczián Kálmán, özv. Személy Kálmáné 4—4, Bán Lajos, Jancsó Lajos, dr. Kovács S. János, Lestyán Endre dr. N. N., Skultéty István, Szmetka L. Odón, Sztán Florián dr. Varró Demokos 3—3, dr. Adorján Emil, Baróthy Pál, Böhm Jenő, Engi Gilbert, Gerő Ármán, dr. Gyöngyössi István, Horváth Endre, K. Z., N. N., V. K., W. O., Singlary Gyula, dr. Lacsny Ince, Nosz Gusztáv, Roxin József, dr. Szeghalmy Sándor 2—2 K, N. N. 50 fillér. Ezen nemeslelkű támogatásért fogadják a kegyes adakozók a Testgyakorló Kör hálás köszönetét.

* Hézagpótló munka. Nem üres frázis, amikor azt mondjuk *Kemény L. Ignác* címűtárjáról, hogy hézagpótló. Nagy szükség van rá szállodákban, iskolákban, közhivatalokban egyaránt. És ez rendkívül pontos, könnyen kezelhető. A címűtár most jelent meg a könyvpiacra. A esinösen kiállított könyv 600 oldara terjed. A vaskos kötetnek bevezető része a város összes lakosságának hasznos tudnivalókat tár elő. Kivonatossan bár, — de könnyen megérthető módon közli a f. évben életbelépett városi szabályrendeleteket. (pl. lakbérszabályzat, az utcai közlekedésről, kapuzárásról alkotott szabályzat.) Szól a bejelentési kötelezettségről, továbbá adja a városban elhelyezett hivatalok táblázatos utmutatóját. A könyv második része: Tisztii címűtár, a harmadik rész: Kereskedelem és iparral foglalkozók címei, negyedik része négy száz oldalon a lakcímgjegyzék, végül a háztulajdonosok jegyzéke. A könyv megrendelhető *Kemény L. Ignác* rendőrkapitányánál. Egy kötet ára 10 korona.

* Az ópium csempészek. A Vigadó mozgó színház izgalmas új drámát mutat be ma este. Az „Ópium — csempészek“ című, 2 felvonásos sláger ez a csempészvilág hihetetlen vakmerőségei elevenednek meg a filmekben. Rendkívül érdekes „A szent zászló“ című fantasztikus dráma is. Ezenkívül két pompás francia bohózat van műsoron és egy természetes felvétel Szardínia fővárosáról.

* Két évi gyakorlattal bíró, ügyvédi irodai teendőket kifogástalanul végző, kereskedelmi végzett, gyors- és gépirászt kitűnően tudó román kath. urileány ügyvédi irodát keres. „Szerény“ jellegűre címzett ajánlatokat a kiadóhivatal továbbítja.

* Eladó házak. Sál Ferenc utca 13. szám alatti ház, 6350 négyzetméter telek, mely a Páris-patak bebörtözése folytán nagy utcai frontot nyer és így nagy haszonnal kecsegtető biztos jövővel bír, 7 lakással, nagy kert és gyümölcsös, továbbá Ritoók Zsigmond-utca 21. szám alatti két ház, jutányos árak és kedvező fizetési feltételek mellett, szabad kézből eladók. Bihar-megyei Takarékpénztár.

* A m. kir. nagyváradai honvédenekar ma szerdán a Fekete Sas kávéházban hangversenyt rendez a következő műsorról: 1. Lotharingiai induló, Ganne. 2. Keringő „Buda gyöngye“ c. operetből. Ascher. 3. „Francia vigjáték“ nyitány, Kéler. 4. „Barátainak“ nagy egyveleg, Komzák. 5. a) „Jocelin“ bölesódal (gordonka solo), Godard. b) „A vándorló“ puzón solo, Schubert. 6. Fuvola ábránd „Traviata“ c. op.-ből, Popp. Szünet. 7. „Román hangulatok“ nagy egyveleg, Bures. 8. a) „Jaj mamám“ dal, „Kis király“ c. opt.-ből, Kálmán Albert. b) „Te és én“ gavott, Czibulka. 9. „Suspínul“ keringő, Ivanovici.

* Eladó ház. Sehlauch-tér 12. sz. ház eladó. Értekezhetni ugyanott.

* Ingatlan eladás. Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanok (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtekinthetők Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x **Báli női atlasz cipők** minden színben és fehér bőr cipők 3 koronáért kaphatók, női cheyrau vagy boksz cipők 7 kor., férfi cheyrau v. boksz cipők 8 kor., férfi boksz cipő 35—39 számig 7 kor., divatos kemény kalap 4 kor., calosrik, téli cipők, fehérneműek, uri divatcikkék legolcsóbban beszerezhetők Fekete-nél, Szent János-utcán, Kis Pipa vendéglő mellett.

x **Ne olvassa el e sorokat** anélkül, hogy meg ne jegyezze magának, hogy a legjutányosabb játék, ajándék, ridikül, nyakkendő és díszműru tizlet Nagyváradon a *Párisi Bazar* Sas épületében van.

x **Kossuth-utca 2. sz. ház emeletén** egy kétszobás udvari lakás hozzátartozó mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x **Az E. K. A. R. T.** (Egyesült Kereskedelmi- és Automobilszállítási Részvény Társaság) helybeli fiókja luxus és teherautomobilokat szállít az összes felszerelési cikkekben *Szilágyi Dezső-utca 6. sz. a.* nagy raktárt tart. *Telefón: 13-21.* A cégnek *Körház-utca 6. sz. a.* pedig minden tekintetben megfelelő nyilvános garázs és javítóműhelye van szakfelügyelet alatt. *Telefón: 13-52.* Benzin és olaj nagy raktár! A cég felhívja az érdekelték figyelmét utirányba forduló lámpáira, melyek itt szerezhetők be.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad, Beöthy Ödön-utca 1. szám. Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden a szakmába vágó épületmunkát a leggyorsabbtól a leediszesebb kivitelig, terv és rajz szerint Szegecsel vasoszlopok, üvegházak, vastétők, vasablakok tűzmentes vasajtók, sirkorítások, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek, Lev.-l. hívásra azonnal megjelenek.

Fogak és fogsorok úgy kaucsukba mint aranyba foglalva szájpaddal nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,
vizsgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

x **Tölgyszőlőkaró** hegyezett, hasított 2 méter és 1 méter 60 cm. hosszúságban Biharodbrod állomáson, legelább egy waggonrakomány (cca 4000 drb.) megrendelhető a Polgári Takarékpénztár r. t.-nál Nagyváradon Kossuth-utca 6. szám. Telefon szám 11-95.

x **Uj üzlet** nyílt meg férfi és női divatárakban, varró kellékekben eddig nem létező olcsó árakkal. Bálí kesztyűk és harisnyák óriási választékban. Minden héten új reklám hét, a reklam cikkek a kirakatban árakkal kitéve, a heti reklam árak ridikülők, harisnyák és zsebkendőkben. *Szt. László-tér, Sas épület* (volt Radó féle helyiségben) Klein Vilmos és Társa cégnél.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525

x **Erdekében áll mindenkinek pénzt megtakarítani** ha bevásárlást óhajt eszközölni a téli idényre, előbb kereste fel az **Ungerleider Salamon** üzletét Szent János-utca 4. szám alatt, a hol férfi, női, gyermek trikók, lélekmelegítők, szövetek, kesztyűk, harisnyák, kamásnik, továbbá csipkék, szallagok, himzések mélyen leszállított árban beszerezhetők.

x **Két jogász sétál a városban**, szembe találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki **Nagy Sándor** férfi divatruha kereskedésében a **Zöldfa-utcán**, passagó-kapu mellett.

x **Csokoládé Király Rákóczi-ut.** Fő-üzlet Kossuth-utca Sas palota. Aszódi cukorka és esokoládé különlegességei a legjobbak és legolcsóbbak. Cukor a szakértők tudomására adom, hogy Kugler Gerbeaud bonbonok üzletében bontva is kaphatók budapesti árakkal. Vigyázat fő üzletem Kossuth-utca Sas palota, ajánlom a cukorka vásárló közönségnek, nézze meg 5 nagy szép kirakataimat olcsó gyári árakkal. Cikkeimben sokan utánoznak. Egy-ideűleg ajánlom Aszódi 8 féle zamatu pörkölt kávéimat, mely ugy izre mint zamatra utánozhatatlan. Kávé pörköldém korá reggeltől késő estig a fogyasztó közönség rendelkezésére áll. Az új kávék, új teák megjöttek és valódi tea-umok igazán olcsón. Második fiók Kert-utcán van. Telefon számok 635, 610, 10-16.

Elsőrendű moderna hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal

Telefon 1076.

Telefon 1076

x **Ossi-tér 14. sz. házban** több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

x **Szőllős-utca 12. sz. házban** több egyszoba s mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

x **Tavaszi ujdonságok** érkeztek UJHELYI ROZA női kalap üzletébe Rimanóczy-utca Royal kávéházzal szemben. Eredeti párisi modellek feltűnő olcsó árban kaphatók Ujhelyi Rózánál Rimanóczy-utca, Kolozsvári palota.

x **ZOMBOR SANDOR** sebész-orvos műszer-kötszer és testgyenesítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villanyerőre berendezett műhelyében készít mindenféle fémesszólást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos árban.

x **FELHIVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmét a most megnyílt **Rác és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Mérés-kelt árak. Nagy Sándor-u. 17.

x **Kossuth-utca 2. sz. házban** a volt Sziehta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadók. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

x **Több egyszobás lakas kiadó.** Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Kossuth-utca 2. sz. alatti** volt Sziehta-féle üzlethelyiség 1914. május 1-től kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

Legszebb ajándék
orvosoknak és ügyvédeknek

egy zamanczta. **Diósy Mihály**

Készíti

Diósy Mihály

Telefon 839.

Telefon 839.

x **Erdekében áll**, hogy megrendeléseivel felkeresse **Biró László** és **Tsa** urinői- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak. modern szabás, elsőrendű munka Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

A legszebb

kézimunkák

Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783.

„The Roosevelt Shoe“
amerikai cipők
12-50 és 16-50 kizárólag

Reichard Dezső

cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Szerda: Éva. (Horváth Mici fellépte.)

Csütörtök: A cigányprimás. (Horváth Mici fellépte.)

Péntek: A mozikirály. (Horváth Mici fellépte.)

Szombat: Otthon. (Bérletszünet. Angyal Ilka jubileuma.)

Vasárnap d. u.: Katonadolog. Este: Kis Király. (Operette bemutató.)

Zsigmondy Anna fellép! A *Tiszántúl* adott hangot annak a közóhajnak, amely *Zsigmondy Annát* akarta látni a színpadon. A közönség óhaját annyi respektussal vittük illetékes egyének elé, hogy be kellett következni a nagy színházi eseménynek. *Zsigmondy Anna* három estén át fellép a Szigligeti-színházban. Játsszani fog a Cigányszerelemben, Kis gróf és Éva című darabokban. Március elejére tervezik a fellépéseket.

TANÜGY

Szünet az ipariskolában. Tudatom a t. tanonctartó mesterekkel, hogy folyó hó 25-én, szerdán, délután az ipariskolai előadások az egész évi tanfolyamokon nem fognak megtartatni. Azonban a téli tanfolyam harmadik osztályának vizsgálatát megtartatik. Nagyvárad, 1914. febr. 24. Szűts Izsó iparsk. igazgató.

MULATSÁG

A Kath. Legényegylet farsangi bálja.

Hagyományos jókedv, derüs hangulat, fesztelen kedélyesség vonult végig a Kath. Legényegylet vasárnap esti mulatságán. Az egylet nagyterme zsufolásig telve volt, úgy, hogy a táncoló párok részére a billiárd és olvasó szobát is ki kellett üríteni. A táncot egy igen jól sikerült műsor előzte meg. A jelen voltak közül következők neveit sikerül följegyezni:

Asszonyok: Török Sándorné, Witikan Györgyné, Úveges Jánosné, Erdei Sándorné, Holubák Károlyné, Száraz Miklósné, Kovács Józsefné, Vass Edéné, Bálint Dénesné, Karkusz Sándorné, Hászlinger Jánosné, Fehér Istvánné, Szabó Károlyné, Szántay Lászlóné, Kmetz Sándorné, Kállay Pálné, Boesok Tamásné, Honigberger Lajosné, Szarka Lászlóné, Stütz Mátyásné, Sárközi Sándorné, Papp Gyuláné, Haláthy Lajosné, Giszfeld Antalné, Moldován Józsefné, Gyulay Istvánné, Koszta Tivadarné, Varju Lajosné, Faur Ferencné, Prém Mártonné, Nagy Lászlóné, Kovács Imréné, Kóta Józsefné, Dalmais Sándorné, Leiner Jánosné, Marcsicsek Józsefné, Bokusz Sándorné, Pásztay Lajosné, Kovács Józsefné, Kiss Józsefné, Gizsa Mihályné, Katona Józsefné, Csizmadia Gáspárné, Kurecz Sándorné, Kavacsandi Józsefné, Kirschner N.-né, özv. Mukenhaupt Péterné, Kiss Antalné, Szücs Lajosné, Péntes Lajosné, Hajdu Istvánné, Nagy Gáborné, Miklovics Józsefné, özv. Csapek Ferencné, Bakos Sándorné, Dobrai Imréné, Tógyer Sándorné.

Irimiás Péterné, Dobi Imréné, Nádudvari Péterné, Dombrádi Károlyné stb.

Leányok: Benzsa Mariska, Török Erzsike, Arnóczy Margit, Bajdog nővérek, Torszin Ilus, Fodor Mariska, Sári Erzsike, Erdélyi Böske, Holubák Vilma, Mátéh nővérek, Kurucsán nővérek, Kovács Anna, Blázsovics Etus, Vas Mariska, Bálint Ilonka, Müllner Eta, Tógyer Zsuzsika, Dobi Bözsike, Szabó Rózsika, Szántai Rózsika, Boesok Rózsika, Pál Lujza, Honigberger Erzsike, Szarka Etelka, Stic nővérek, Nagy Zsuzsika, Papp Margit, Haláti Etelka, Moldván Böske, Gyulai Mariska, Tóth Eszti, Koszta Juliska, Varju Rózsika, Papp Juliska, Faur Teréz, Hajdu Juliska, Eremitás Katica, Brém Etuska, Csapek Olga, Nagy Mariska, Varga Rózsika, Kovács Ilonka, Czene nővérek, Gulyás Gizike, Dalmát Etuska, Kádár Annuska, Kádas Juliska, Nagy Erzsike, Mezei Teréz, Müllbecher Helénke, Leiner Emmuska és Erzsike, Arnóczy Teréz, Marcsicsek Etelka, Békési Juliska, Karis Etelka, Péntes Juliska, Bakos Bözsike, Dobray Bözsike, Kovács Erzsike, Pásztay Mariska, Bihary Szidike, Kiss Gizi, Bozsay Juliska, Csizmadia nővérek, Katona Juliska, Sebe Karola, Kmecz nővérek, Karácsonyi nővérek, Csete Juliska, Balogh Mariska, Pelle Rózsika, Mukenhaup Mariska, Dormán Etuska, Kiss Erzsike, Jánosi Mariska, Péntes Piroska, Hajdu Vilma, Benzsa Mariska, Török Erzsike, Arnóczy Margit, Vitukán Mariska, Torszin Ilus, Fodor Mariska, Sovi Erzsike, Erdélyi Böske, Holubák Vilma, Mátéh nővérek, Roska Karolin, Csapek Irén, Csapek Olga, Miklovits Erzsike, Fülöp Terus, Nádudvary Juliska, Dombrádi Vilma, Zeller Mariska, Henn Piroska, stb.

A Kaszinóest.

A farsang méltó befejezése volt a Kaszinó álarcos bálja, amelyen Nagyvárad egész uri társadalmá részt vett. Gyönyörű képet nyújtott a sok színes jelmez, dominó és a mulatságos felismerési jelenetek tarka sorozatban követték egymást. Karneval herceg ezen az estén bucsuzott méltó fényvel a farsangtól: leányok jó éjszakát, szép álmokat és eltűnt — a viszontlátásra.

Az estén a következők nevét sikerült feljegyeznünk:

Asszonyok: Pačák tábornokné, Hlatky Endréné, Wallner Odönné, Kovács főhadnagy, Faragó századosné, Csécsi Nagy Imréné, Tapfer Mártonné, Nagy Odönné, Olasz Elemérné, Fekete Károlyné, Jantsovics Jenőné, dr Demetrovics Elekné, Böhm Jenőné, Hofbauer Pálné, Kereszty Kornélné, Milla Richárdné, Hoványi Gyuláné, Tamásfalvi Thury Ignác, Sarkadi Lajosné, Kepes Miklósné, Justh Károlyné, Csernecky Józsefné, Puchy Miklósné, Zathureczkyné, Popper Akosné, Csanádyné, Grallert Konrádné, Rozvány Józsefné, Verner Kálmánné, özv. Gorove Istvánné, Udvarhelyi Béláné, Rech Gézánné, stb.

Leányok: Hlatky Ducsi, Jantsovics Lidia, Nagy Ferké, Wallner Joli, Olasz Piri, Fekete nővérek, Stépán Bébi, Böhm Ducsi, Hofbauer nővérek, Hoványi Erzsike, Kereszty Stefi, Tamásfalvi Thury Tresszka, Sarkadi Klári, Kepes Nuszi, Várnai nővérek, Csernecky Mici, Csanádi Lujza, Szidor Zsóka, Kiss Vali, Udvarhelyi Irmuska, Rech Ducsi, Baranyi Boriska stb. stb.

Báلكirálynőknek egyenlő szavazattal Wallner Jolit és dr Verzar Istvánnét választották meg.

Mulatság Magyarcsékén. A József kir. Herceg Szanatorium magyarcsékei helyi bizottsága f. hó 21-én tartotta meg szokásos évi jótékony célú mulatságát gazdag kabaré műsorral egybekötve. Az egyesület elnöke Korda Andorné, továbbá Rezey Gusztáv járásbíró neje és Bereczky banktitkár nejeinek fáradságtalan működése 200 koronán

felüli tiszta hasznot hozott, a mi Magyarcsékén igen nagy szó.

A kabarészereplők művészi játéka, a vendégszereplő Rigó Gyula belényesi kántor gyönyörű énekszámai és a felette nagyszámú közönség pompás hangulata felejthetetlen emlékké teszi a reményen felül sikerült jótékony mulatságot.

NYILVÁNOS

Reisz Miksa

butorgyára **BÉKÉSCSABA NAGYVÁRAD,**
Rákóczi-ut 14. szám.

Üzemünket tetemesen kibővítettük, ennek folytán elismert elsőrendű készítményeinket — minden versenyt kizáró olcsó árban szállíthatjuk.

TELEFON: 9—04. SZ.

Dr Popity János

ügyvédi irodáját

Nagyváradon,

Szent János-utca 32. szám alatt megnyitotta.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	846.50
Osztrák hitelrészvény	—	640.50
4%-os koronajár-udék	—	83.35
Osztr. magy. államv.	—	719.—
Jelzálogbank	—	450.50
Leszámitoló és pénzváltó	—	529.75
Hazai bank	—	286.—
Magyar bank	—	529.75
Keresk. bank	—	3710.—
Rimamurányi	—	671.50
Salgótarjáni kőszén	—	755.—
M. Ált. Kőszénbánya	—	1054.—
Közúti vasút	—	629.50
Városi villamos	—	332.75
Adria	—	582.—
Atlantika	—	—

Gabona üzlet.

Buza áprilisra	—	—	12.27
Buza májusra	—	—	12.13
Buza októberre	—	—	11.05
Rozs áprilisra	—	—	9.33
Rozs októberre	—	—	8.63
Zab áprilisra	—	—	7.70
Zab októberre	—	—	7.72
Tengeri májusra	—	—	6.72

A szerkesztésért felelős:

Dr KRUGER ALADAR.

Biharvámegye közp. erd. bizottságától.

812—1914.

Árverési hirdetemény.

Biharvámegye Élesd járásában fekvő Czéczke község volt urbéreseinek Czéczke község határában levő erdejében a m. kir. földművelésügyi minister urnak 3384—1913. sz. rendeletével kihasználásra engedélyezett 556 khold területen mintegy 2319 m³ becsült kocsánytölgy haszon és műfa, 148 m³-re becsült cser haszon fa és 1060 m³ becsült vegyes tűzifa 1914. évi március hó 16-án d. e. 10 órakor Czéczke község házánál írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen tövön becsáron felül el fog adatni. A hivatalosan megállapított becsérték mint kikiáltási ár 35373 kor. azaz harmincötezerháromszáhetvenhárom korona. Bánatpénz 3540 kor.

Szabályszerűleg kiállított és 10%^o bánatpénzzel felszerelt zárt írásbeli ajánlatok szóbeli árverés kezdete előtt az árverelő bizottsághoz nyújtandók be, ellenben szabálytalanul és hiányosan felszerelt utó- és távirati nemkülömben becsáron aluli ajánlatok visszautasíthatnak.

A részletes árverési feltételek és becslési adatok Czéczke község házánál és a nagyvárad m. kir. állami erdőhivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagyvárad, 1914. február 24-én.

Dr Fráter László
vám. aljegyző.

Uj étterem megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Szilágyi Dezső-utca 5 sz. alatt a Nagyvárad Katholikus Kör új palotájában a

nyilvános étterem megnyillott,

mely a legkényesebb igényeknek is megfelelően van berendezve, **kitűnő magyar konyha**, a legjobb zamatu **faj borok**. Első minőségű **Dréher sör**. Havi és napi abonensek előfizetés mellett elfogadtatnak a legszolidabb árak mellett, úgy bent az üzletben, mint házhoz való kihordásra. Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Becsés pártfogást kér tisztelettel:

Ille János a Kath. Kör. vendéglőse.

Ha nincs meglegedve szá bójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalni és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujat készítenek. Valódi angol szövetek.
Helyi és vidéki telefon 980.

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság
Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.
Nagyváradfi fióktelep: Szőlős-u. 16.
Telefonszám 11-38. Telefonszám 11-38.

Gyárt: Szabadalmazott géppel gyártott karmantus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszölit és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, működés és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal: Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szakaszerű építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**
Megtalál az ország bármely részéből elfogad

Műszaki harisnyakötőde
Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2.
(Ausländer férfiniszabó cég után.)

KÉSZIT új férfi fuszekliket és női harisnyákat a legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olcsó árban. Elvállal fejleéseket s javításokat, valamint aszur- és muslin-harisnyákat, kivágott cipőkhöz a legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meggyőz mindenkit a harisnyák jószágáról. Az üzlet 14 óra óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyát

Lippner Márknál szerzi be.

Dusafalva községben mintegy 300 kis hold
legelő
bérbeadó. Értekezhetni: a Polgári Takarékpénztár r. t.-nál Nagyváradon. Telefon 11-95. sz.

Szuperfoszfát Műtrágya Telefon 969. sz.

kapható 50 kilós zsákokban, szőlőföldek, kaszálók és mindennemű veteményeknek földjavítására. 150-200 kilóval 80-100 korona értékű a terménnyel.

Kondor Dezső
cement, cementcső és fedéllemez üzlet.
Nagyvárad, Nagypiacz-tér 1. sz.

Hirdetések
felvétetnek a kiadóhivatalban

Belépési felhívás.
Magyar Takarékszövetkezet
(Sas-palota I. emelet) megnyitotta **X. évtársulatát.**

Az igazgatóság ezúton felhívja Nagyvárad város és Biharvármegye t. közönségét az új évtársulatba való belépésre. A belépés tetszésszerűtlen üzletrész jegyzésével történik, melynek mindegyike után hetenkint 20 fillér fizetendő. Vidéki tagok a befizetéseket postai csekk útján eszközölhetik. Az új évtársulat 3 év eltelté után feloszlik s a tagok az általuk eként megtakarított tőkét a takarékpénztári kamatnál magasabb haszonrészese mellett megkapják.

A szövetkezet tagjai befizetett tőkéjük 1/5 részét kölcsönvehetik.

A szövetkezet tagjaitól mulasztási illetéket nem szed. A fizetés megszüntetés esetén befizetett tőkéjüket minden levonás nélkül a következő évtársulatba átviszli.

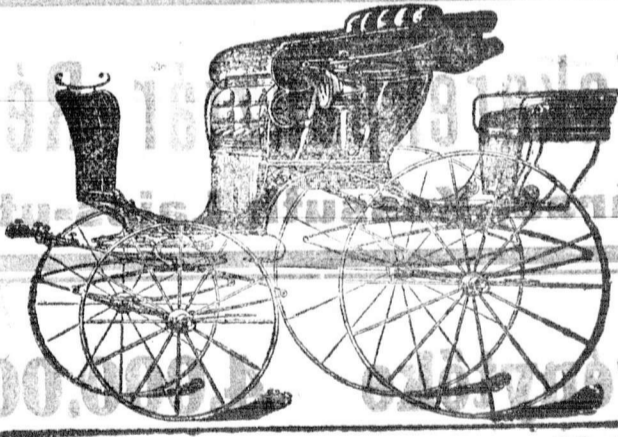
Befizetések ünnepek és vasárnap kivételével naponként délelőtt és délután a hivatalos órák alatt eszközölhetők.

Belépni szándékozók felkértenek, hogy ezen szándékukat a Magyar Bank helyiségében Sas-palota I. emelet melletti bejelenteni szíveskedjenek.

Nagyvárad, 1914 január hó
Magyar Takarékszövetkezet igazgatósága.

Standary György

kocsigyáros, volt es. és kir. gyógykovács,
Lakatos-utca 10. szám.
Telefon: 866.

Kész új kocsik és átalakítottak mindig nagy választékban kaphatók. Kivánatra rajzok után is készítenek a legmodernebb kivitelben.

Különvonat

a Félix-fürdőből Várad-Velenceze és Nagy-Várad állomásra.

Október 1-től minden este 8:06 perckor külön vonat indul a Félix-fürdőből minnek következtében a városi kiránduló közönségnek a gyorsfűrdő igénybevételeire teljes 3 óra áll rendelkezésre.

Indulás: Nagyváradról: délután 4 óra 28 perckor Várad-Velencezéről. 4 óra 38 perckor. Erkezés a Félix-fürdőbe 5 óra 06 perckor. Visszatérés este 8 óra 06 perckor.

Fürdők, pihenők, folyosók, éttermek mindig fűtve. Meghülés teljesen kizárva. Bentlakóknak penzio-rendszer. Fürdés, lakás, ételmezés heti 56 koronától. Posta, távirat, telefon egész éven át nyitva.

Csúz, szvóny, izületi lobok és mindennemű reumatikus bántalmaknál **évszázadok óta a Félix-gyógyfürdő kénes hévíz forrásait** kitünő eredménnyel használják.

A jó bornak nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult újonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitűnő saját termései borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. Abonensek naponta felvételnek.

Kiadó

a Bémer-tér mellett május elsőre és azonafra egy mosókonyha, bolt helyiség kis szobahattorral, vagy anélkül, Szalárdi-utca 9.

Ha tisztán kezelt jó minőségű és izléses

fűszer és csemegeárakat

előnyösen és jó kiszolgálás mellett óhajt beszerezni, keresse fel

Özv. Kádár Jánosné

elsősorú fűszer és csemege kereskedését, bor, pezsgő, délgümölcsök és cukorkák nagy raktára, kávé és tea közvetlen behozatal.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyelotes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

évlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszereplő telefonja 55. sz.

Csemegemézet

öt Kgrammos csinos postadobozokban 8 korona 50 fill.-ért bárhova bérmentve szállit utánvétellel

Balatonvidéki Méz kiviteli
Vállalat Balatonfőkajár.

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság

Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 6-ik szám.

Részvénytőke 4.000.000 korona

Tartalékok 915.000 korona

Elfogad **betéteket** könyvecskékre, folyó (cheque) számlára és azokat a mindenkori pénzvviszonyoknak megfelelő legmagasabb kamatláb mellett (naptól-napig) gyümölcsözteti.

Leszámitol **váltókat**.

Előlegeket nyújt **értékpapirokra**.

Építkezési és jelzálogkölsönöket engedélyez.

Törlesztéses-jelzálogkölsönöket nyújt 10—50 évi időtartamra a legelőnyösebb feltételek mellett.

Vesz és elad tőzsdén jegyzett értékpapirokat, beváltja a ki-sorsolt cimleteket és szelvényeket díjmentesen.

Foglalkozik továbbá a bankszakma összes ágaival.